РЕПУБЛИКА СРПСКА
ФИСКАЛНИ САВЈЕТ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

REPUBLIKA SRPSKA
FISKALNI SAVJET
REPUBLIKE SRPSKE

Трг Републике Српске 8/XIII, Бања Лука, телефон: 051/ 303-234, факс: 051/303-235, e-mail : kabinet@fiskalnisavjetrs.net

Број: 27.1- 020-44/22
Датум, 7. април 2022. године

На основу чл. 22. став 3. и 19 став 2. тачка 2) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), Фискални савјет Републике Српске, на 42. ванредној сједници одржаној 7. априла 2022. године, након разматрања Приједлога закона о измјенама и допунама Закона о пореском поступку Републике Српске – по хитном поступку, даје сљедеће

М И Ш Љ Е Њ Е

на Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о пореском поступку Републике Српске - по хитном поступку

Чланом 19. став 2. тачка 2) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), утврђено је да Фискални савјет даје мишљење и анализе Народној скупштини Републике Српске на нацрте и приједлоге закона, других прописа и стратешких докумената којима се уређују питања фискалне политике или који могу да имају утицај на фискалну политику.

Фискалном савјету Републике Српске (у даљем тексту: Фискални савјет), 31. марта 2022. године, Влада Републике Српске, Министарство финансија доставило је Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о пореском поступку Републике Српске - по хитном поступку, ради давања мишљења.

Законом о пореском поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 78/20) (у даљем тексту: Закон) у потпуности је уређен поступак који води Пореска управа Републике Српске приликом регистрације, утврђивања, контроле и наплате пореских обавеза прописаних пореским законима, као и поступак вршења инспекцијског надзора кроз поступак пореских контрола.

Напријед наведеним законом поједностављене су одређене процедуре, како за пореског обвезника, тако и за Пореску управу Републике Српске у чијој је надлежности примјена овог закона. Такође по први пут, су утврђена начела пореског поступка, као општа правила која су релевантна за пореске службенике и пореске обвезнике и која морају да се поштују у свакој фази вођења пореског поступка. Прецизиране су методе за утврђивање пореске основице процјеном, те продужење апсолутног рока за утврђивање застарјелости права на наплату пореских обавеза, прописана су правила информативне контроле, те прецизирани рокови за подношење измијењене пореске пријаве.

Приједлогом закона о измјенама и допунама Закона о пореском поступку Републике Српске (у даљем тексту: Приједлог закона) између осталог, предложена је измјена у члану 81. став 2., на начин, да обавезе по основу главног дуга за доприносе за пензијско и инвалидско осигурање не застаријевају, док рок за застару камата по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање наступа у роковима застарјелости који су прописани овим законом.

Надаље, додат је нови члан 120а. као изузетак од прелазне одредбе члана 120. важећег закона. Наиме, чланом 120. Закона прописано је да ће се на обавезе утврђене рјешењем Пореске управе или пореском пријавом примјењивати рокови застарјелости из закона који је био на снази у вријеме наступања извршности акта којим је таква обавеза утврђена, односно рокови застарјелости из закона који је био на снази у вријеме када је застарјелост почела тећи.

Предложеном допуном Закона утврђује се, да се изузетно од члана 120., рокови застарјелости на обавезе настале прије ступања на снагу Закона о пореском поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске", бр. 102/11, 108/11–исправка, 67/13 и 31/14) примјењује Закон о пореском поступку који је тренутно на снази. Овакво рјешење произашло је из чињенице да ове обавезе, које су настале до 31. децембра 2011. године, сходно одредби члана 94. Закона о Пореској управи (који је био на снази у вријеме доспијећа тих обавеза), а уколико је покренут поступак принудне наплате у року од десет година, не могу застарјети. Законом који је ступио на снагу 1. јануара 2012. године утврђен је апсолутни рок застаре који је износио шест година, а Законом који је ступио на снагу 13. августа 2020. године утврђен је апсолутни рок застаре који износи десет година. Дакле, због недостатка апсолутног рока застарјелости права на наплату пореских обавеза за оне обавезе које су постале извршне по Закону о Пореској управи, ти порески обвезници су у односу на остале обавезнике чије обавезе су постале извршне након 1. јануара 2012. године у неравноправном положају. Предложеним чланом закона уводи се правило да се на те обавезе примјењују рокови застарјелости из Закона који је на снази, односно ти обвезници и те обавезе изједначавају се у третману са обавезама из овог закона.

Према евиденцијама и процјенама финансијских ефеката, укупан порески дуг који је доспио закључно са 31. децембром 2011. године, за који је покренут поступак принудне наплате, али није наплаћен, износи око 375 милиона КМ, с тим да се у том износу не налази порески дуг за које је одобрено одгођено плаћање, нити порески дуг обвезника над којима је покренут стечајни поступак.

Имајући у виду напријед наведено, Фискални савјет је мишљења да су предложене измјене и допуне Закона оправдане и неопходне, јер доприносе правној сигурности и спречавању стања трајне правне заштите. Генерално посматрано, правни поредак и правна сигурност не трпе постојање једног трајног правног стања у којем се права не остварују и обавезе не извршавају и стога се законом и ограничава вријеме те заштите или у случају пореског права, вријеме у којем смије поступати порески орган. Надаље, очигледно је да се ради о пореском дугу доспјелом у периоду 1996–2012. године, за који је покренут поступак принудне наплате. Међутим, тај дуг и поред активне принудне наплате није наплаћен, па није оправдано да и након толико година постоји уз немогућност наплате. У суштини, ради се о дугу пореских обвезника за који је у року покренут поступак принудне наплате чија је имовина обезбијеђена, као и дугу пореских обвезника који више не послују и немају имовину, а постоји висок степен потпуне ненаплативости дуга.

Такође, приједлогом Закона раздваја се застарјелост доприноса за пензијско и инвалидско осигурање од застарјелости камате на те обавезе и на тај начин растерећује пословање привредних субјеката. Наиме, како би се остварила права из пензијског и инвалидског осигурања, неопходно је измирити допринос за пензијско и инвалидско осигурање, уз напомену да наплата камате на та потраживања није неопходна за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, те је предложено да обавезе по основу главног дуга за ове доприносе не застаријевају, док се обавеза камате посматра одвојено и подлијеже општим правилима застаријевања.

Предложеним измјенама и допунама Закона о пореском поступку Републике Српске, с једне стране, подићи ће се ефикасност пореског поступка на виши ниво, обезбиједити равноправност пореских обвезника и општа правна сигурност, док с друге стране предложене измјене неће имати негативан утицај на јавне буџете јер се, имајући у виду период у којем су обавезе доспјеле за наплату (1996-2012. година) и чињеницу да је покренут поступак за њихову принудну наплату а оне и даље нису плаћене, ради о обавезама које су очигледно ненаплативе.

ПРЕДСЈЕДНИК
ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА

Проф. др Миленко Крајишник